

Gruppelederne for Høyre, Frp, Venstre, SV, Rødt,
By- og næringsmiljøpartiet og Miljøpartiet de
grønne i Porsgrunn bystyre
v/talsmann Pål Berby
Storgata 187 F
3915 PORSGRUNN

Partnere:

Advokat Sten Løitegaard (H)
Advokat Johan Henrik Frøstrup (H)
Advokat Hilde Sannes Holløkken

Advokatfullmektiger:

Christine Hartveit Skaugård
Inger Eline Eriksen

(H) = Møterett for Høyesterett

Teknologisk Institutt

ISO 9001:2008 sertifisert

Nordengården, Storgt. 136
Postboks 73
NO-3901 Porsgrunn

Telefon: +47 35 93 19 00
Telefaks: +47 35 93 19 01
Epost: frostrup@lov.as
Hjemmeside: www.lov.as

Porsgrunn 29. august 2014
Vår ref.: 3806/59928
Deres ref.:

BETENKNING. VURDERING AV FORSIKRINGSOPPGJØR ETTER BRANN I ØSTRE PORSGRUNN KIRKE

1. Oppdraget

Jeg viser til anmodning om å utarbeide en betenkning knyttet til de rettslige sider av forsikringsoppgjøret etter brannen i Østre Porsgrunn kirke den 11. april 2011.

Jeg har ingen bindinger til noen av partene eller sidene i saken.

I forbindelse med oppdraget, har jeg nå gått gjennom en omfattende mengde dokumenter, herunder alle referater i Porsgrunn kirkelige fellesråd etter brannen, referater fra byggekomiteen i Østre Porsgrunn kirke og korrespondanse mellom Porsgrunn kirkelige fellesråd og forsikringsselskapet Knif Trygghet AS. Jeg har også gått gjennom saksdokumentene i reguleringssaken.

Jeg har likevel ikke fått tilgang på den fullstendige korrespondansen mellom Porsgrunn kirkelige fellesråd og Knif Trygghet AS, til tross for anmodninger om utlevering av dette og til tross for at Porsgrunn kirkelige fellesråd er forpliktet til å utlevere korrespondansen i henhold til kirkelovens § 38 første ledd jf. offentleglova § 3.

2. Sakens bakgrunn

Østre Porsgrunn kirke brant ned etter ildspåsettelse den 11. april 2011. Grunnmuren er bevart. Grunnmuren er anslått å utgjøre ca. 20 % av hele bygningsmassen. Grunnmuren er fra byggeåret 1759 og klart verneverdig.

I det første møtet etter brannen, hvor forsikringsoppgjøret ble diskutert, den 15. april 2011, møtte administrerende direktør Oddvar Vik fra forsikringsselskapet Knif Trygghet AS. Porsgrunn kirkelige fellesråd engasjerte konservator Aasmund Beier-Fangen fra Porsgrunn Museum som sin «ekspert», jf. referatet av 15. april 2011.

Beier-fangen har opplyst at han på dette møtet gikk inn for gjenoppføring av kirken. Siden den gang har ikke Porsgrunn kirkelige fellesråd engasjert Beier-Fangen.

På møtet ble Porsgrunn kirkelige fellesråd som forsikringstaker og Knif Trygghet Forsikring AS som forsikringsselskap enige om å foreta et forsikringsskadeskjønn.

Johannes Sørhaug fikk ansvaret for å oppnevne Porsgrunn kirkelige fellesråds takstmann. Porsgrunn kirkelige fellesråd oppnevnte senere takstmann Torbjørn Nord, en anerkjent og erfaren takstmann fra Porsgrunn, men antakelig ikke ekspert på gamle kirkebygg.

Kirken ble taksert med en gjenoppføringskost på kr 29.300.000,- eks. mva. Senere undersøkelser har vist at denne taksten åpenbart er for lav. Det synes umulig å gjenoppføre den aktuelle kirken til en slik sum.

På møtet i Porsgrunn kirkelige fellesråd den 25. oktober 2011 ble skjønnsrapporten tatt «til etterretning» uten at takstbeløpet ble forsøkt etterprøvd, kritisert eller forsøkt overprøvd. Med tanke på at Porsgrunn kirkelige fellesråd søker kommunen om midler til ny kirke, kan man spørre hvorfor ikke Porsgrunn kirkelige fellesråd har gjort mer for å forsøke å høyne forsikringssummen.

Ved neste møte i Porsgrunn kirkelige fellesråd, den 19. september 2011, ble det vedtatt et mandat for planutvalget for nye Østre Porsgrunn kirke. Planutvalget fikk følgende mandat:

«Planutvalget skal utrede og utarbeide et funksjons- og romprogram for en kirke på Kirkehaugen, og som følge av dette stipulere et arealbehov.»

Et slikt mandat forhindrer langt på vei en gjenoppføring av den nedbrente kirken.

Planutvalgets forslag til romprogram ble behandlet på møte i Porsgrunn kirkelige fellesråd den 20. juni 2012. Planutvalgets forslag ble enstemmig vedtatt.

På møtet i Porsgrunn kirkelige fellesråd den 19. juni 2013 fikk byggekomiteen for Østre Porsgrunn kirke fullmakt til å utrede fire alternativer, K0, K1, K2 og K3, der K2 er en rekonstruksjon av den gamle kirken. Rambøll AS utarbeidet på oppdrag fra byggekomiteen en konseptvalgutredning hvor de fire konseptene ble utredet.

Men konseptene ble utredet på grunnlag av minimumsprogrammet i romprogrammet og vektingen tok ikke hensyn til de kulturhistoriske kvalitetene til en gjenreist kirke. Konklusjonen av konseptutredningen var derfor gitt.

Etter dette sendte Riksantikvaren en kommentar til konseptvalganalysen i brev til Porsgrunn kirkelige fellesråd, Porsgrunn kommune, fylkeskommunen, biskopen m.v. av 10. april 2014 med kritikk av konseptvalganalysen, og med en klar anbefaling om gjenoppføring av kirken.

Kopi av brevet vedlegges som bilag 1.

I dette brevet har bl.a. nest siste avsnitt interesse. Det heter der i brevet fra Riksantikvaren følgende:

«Forsikring – vilkår for utbetaling

Østre Porsgrunn kirke var forsikret i KA Kirkebyggordningen. Slik det fremgår av vilkårene i avtalen er en utbetaling ved reparasjon/rekonstruksjon kr 50 000 000 etter påbud/anbefaling fra Riksantikvaren. Det er et avgjørende prinsipp i forvaltningen av kulturhistoriske anlegg at de kan gjenreises etter totalskade ved brann. Disse opplysningene gjør det relevant for riksantikvaren å gjenta vår holdning til en rekonstruksjon av kirken.

Riksantikvaren anbefaler gjenreisning av Østre Porsgrunn kirke.

Med vennlig hilsen

*Jørn Holme
Riksantikvar*

*Hanna Geiran
seksjonssjef»*

***

På møte i byggekomiteen 12. mars 2014 ble det vedtatt følgende:

«Det avklares med forsikringsselskapet hvordan forsikringsoppjøret vil bli hvis kirken ikke bygges opp igjen.»

Ansvar for å avklare dette ble gitt til kirkesjef Johannes Sørhaug i Porsgrunn kirkelige fellesråd. Sørhaug sendte en epost til forsikringsselskapet den 9. mai 2014 for å avklare spørsmålene. Eposten er ikke frigitt til tross for gjentatte anmodninger om dette, og til tross for at Porsgrunn kirkelige fellesråd er et lovpålagt kirkelig organ som er underlagt offentleglova, jf. kirkeovens § 38 første ledd.

Derimot er svarbrevet fra Knif Trygghet AS til Porsgrunn kirkelige fellesråd av 13. mai 2014 frigitt.

Kopi av brevet vedlegges som bilag 2.

3. Sakens forsikringsjuridiske side

Østre Porsgrunn kirke var forsikret under kirkebyggforsikringen i Knif Trygghet AS, administrert under KA (Kirkenes arbeidsgiverorganisasjon).

Kirken var fullverdiforsikret basert på gjenoppføring. Skjønnnet har taksert kirken til kr 29.300.000,- eks. mva.

a) Polisens ordlyd

Av særlig interesse for forsikringsoppjøret, er imidlertid punkt 3.2.11 og punkt 3.2.12.

Polisene lyder som følger:

«3.2.11 Urasjonell byggemåte/Bygningsmessig utsmykning

Meromkostninger ved urasjonell byggemåte og bygningsmessig utsmykning, herunder eventuelle glassmalerier, dekkes til sammen med inntil kr 4 000 000 pr. skadetilfelle.

I tillegg dekkes nødvendige merutgifter med inntil kr 2 000 000, til reparasjon/rekonstruksjon når det fra Riksantikvaren foreligger påbud eller faglig begrunnet anbefaling, som kan likestilles med påbud. Med «urasjonell byggemåte» menes byggemåte som er fordyrende i forhold til løsninger/metoder som normalt blir benyttet i dag.

Med «bygningsmessig utsmykning» forstås alt arbeid som er utført for å forskjønne bygningskroppen – både utvendig og innvendig – utover hva som følger av elementære bruksbehov.

3.2.12 Reparasjon/rekonstruksjon av inventar og løsøre

Etter påbud fra Riksantikvaren eller etter faglig begrunnet anbefaling fra riksantikvaren, som kan likestilles med påbud, dekkes nødvendige merutgifter med inntil kr 1 000 000 til reparasjon/rekonstruksjon av inventar og løsøre/orgel og orgelfasade etter erstatningsmessig skade. Tilleggsdekning kan avtales.»

Slik tilleggsdekning er avtalt.

Jeg har fått opplyst at det for alle fellestråd er tegnet følgende særtilkåring:

- «1. Reparasjon/rekonstruksjon etter påbud/anbefaling fra Riksantikvaren – kr 50 000 000*
- 2. Merutgifter pga. offentlig påbud – kr 10 000 000. (viktig for kirkebygg)*
- 3. Ekstrautgifter drift – kr 3 000 000.*
- 4. Helse- og miljøfarlig avfall – kr 4 000 000.*
- 5. Reparasjon/rekonstruksjon av inventar og løsøre – kr 30 000 000 (viktig for kirker)*
- 6. Rekonstruksjon av arkiver – kr 2 000 000*
- 7. Utvidet dekning for maskiner – kr 1 000 000 »*

Avgjørende for om forsikringstakeren har krav på kr 50 mill. ekstra i forsikringsdekning for bygningen og kr 30 mill. ekstra for rekonstruksjon av inventar og løsøre beror på en tolkning av forsikringspolisen formulering «rekonstruksjon når det fra riksantikvaren foreligger påbud eller faglig begrunnet anbefaling som kan likestilles med påbud», sammenholdt med tilleggsvilkårene hvor påbud/anbefaling er satt opp som likeverdige alternativer. Skråstreken / betyr etter sikker tolking «og-eller».

b) Forsikringsselskapets syn

Knif Trygghet AS har redegjort for forsikringsselskapets syn på klausulene i brevet av 13. mai 2014.

c) **Mine vurderinger**

Etter mitt skjønn inneholder ikke redegjørelsen fra forsikringsselskapet en forsvarlig og korrekt forsikringsjuridisk tolkning av vilkårene. Jeg peker på følgende:

i) Generelt om tolking av forsikringspoliser

Når det generelt gjelder tolking av forsikringsavtaler, vises til kapittel 9 i Hans Jacob Bull: Forsikringsrett, 2008 side 141-152. Utgangspunktet er her som ellers at man skal ta utgangspunkt i avtalens ordlyd. Ordlyden må tolkes objektivt og ikke baseres på særoppfatninger som den ene av partene måtte ha. Forarbeider til forsikringspoliser har liten verdi som tolkningsmoment. Videre er det en sikker tolkningsregel i forsikringsretten at uklarheter skal tolkes mot forsikringsselskapet som presumptivt den sterke part. Som et ledd i dette kommer også «minimumsregelen», som legger til grunn at dersom en part ønsker seg særlige fordeler eller fritak under polisen må kontraktsvilkårene klart gi uttrykk for dette.

ii) Gjelder kun tilleggsdekningen kun for «partiell skade av kirker» og ikke for helt nedbrente kirker?

Forsikringsselskapet har anført at formålet med tilleggsdekningen kun er å dekke merkostnader ved partiell skade av kirker og at den kun skal dekke rekonstruksjon av «*delvis brannskadet bygningsdeler, interiør eller inventar med store kulturminneverdier*».

Jeg kan ikke se at polisens ordlyd gir holdepunkter for en slik tolkning.

I polisen er det flere steder nevnt «*rekonstruksjon*». En «*rekonstruksjon*» dekker etter ordlyden først og fremst en gjenoppbygging av en helt ødelagt eller nedbrent konstruksjon. En rekonstruksjon er med andre ord en gjenoppføring av en konstruksjon som en gang har vært. Det er mer unaturlig å kalle en reparasjon av en skadet bygning for en «*rekonstruksjon*». Ordlydsmessig er begrepet rekonstruksjon derfor mer dekkende for gjenoppføring av helt nedbrente kirker enn reparasjon av delvis nedbrente kirker.

iii) Hva ligger i begrepet «faglig begrunnet anbefaling som kan likestilles med påbud»?

Østre Porsgrunn kirke var ikke fredet gjennom et positivt fredningsvedtak, men var verneverdig og klassifisert som A-objekt i verneplanen for Porsgrunn kommune.

Forsikringsselskapet mener at klausulen om tilleggsdekning kun gjelder i de tilfelle hvor Riksantikvaren har hjemmel i lov for å pålegge gjenoppføring. Bestemmelsen må etter forsikringsselskapets syn forstås slik at den kun kommer til anvendelse dersom Riksantikvaren i første omgang velger å komme med en anbefaling, men har hjemmel til å komme med pålegg.

Jeg kan heller ikke se at Knif Trygghet Forsikring AS har en forsikringsjuridisk dekning for en slik tolkning.

Et påbud er pr. definisjon det motsatte av en anbefaling.

Når det gjelder formuleringen «*anbefaling som kan likestilles med påbud*», må denne etter mitt skjønn forstås slik at forsikringstakeren får krav på tilleggsdekning dersom det kommer

en anbefaling fra Riksantikvaren med samme faglige tyngde og begrunnelse som et eventuelt forvaltningsrettslig påbudsvedtak ville hatt.

Jeg peker på at det i øvrige kirkelige sammenhenger har vært vanlig å likestille fredede og verneverdige kirker. Jeg viser bl.a. til NOU 2006:2, «*Staten og den norske kirke*», punkt 2.14 med overskriften «*Fredede og verneverdige kirker*». Kirkeutvalget skriver bl.a. følgende:

«Ut fra kulturpolitiske hensyn mener utvalget det må etableres særskilte finansieringsordninger for fredede og verneverdige kirker, uavhengig av den fremtidige relasjonen mellom staten og den norske kirke.»

En naturlig språklig forståelse av klausulen innebærer således at et pålegg fra Riksantikvaren for gjenoppføring av fredede kirker må likestilles med en anbefaling om gjenoppføring av verneverdige kirker.

I vår sak har Riksantikvaren i brev av 10. april 2014 gitt en omfattende og faglig begrunnet uttalelse med en klar anbefaling om gjenreisning av Østre Porsgrunn kirke. Det kan ikke være tvil om at dette tilfredsstillende kravene til en «*faglig begrunnet anbefaling*» fra Riksantikvaren.

Jeg mener også at begrunnelsen er så overbevisende og så knyttet opp til sentrale og nasjonale verneverdier at anbefalingen må sies å ha samme tyngde som et begrunnet påbud ville hatt dersom kirken rent faktisk hadde vært fredet.

På dette grunnlag mener jeg forsikringspolisen må forstås slik at Knif Trygghet Forsikring AS er forpliktet til å utbetale inntil kr 50 mill. ekstra som følge av anbefalingen og inntil kr 30 mill. ekstra til utsmykking dersom det kommer en tilsvarende anbefaling fra Riksantikvaren om rekonstruksjon av inventar og løsøre.

Jeg står gjerne til tjeneste dersom det skulle være behov for ytterligere utfylling eller redegjørelser.

Med vennlig hilsen

Johan Henrik Frøstrup

Vedlegg

SAKSBEHANDLER
Geirr Olav Gram
Hanna Geiran

VÅR REF.
12/00658-9

ARK. A - Kirker

157 (Porsgrunn) Porsgrunn - Te

DERES REF.

INNVALGSTELEFON

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

DERES DATO

VÅR DATO
10.04.2014

Advokatfirmaet
Frøstrup Løitegaard DA

BILAG NR.: 1

Se mottakerliste

Østre Porsgrunn kirke - Riksantikvarens kommentar til konseptvalganalyse

Vi viser til vårt brev av 25.02.14, der Riksantikvaren gir sin tilslutning til en rekonstruksjon av Østre Porsgrunn kirke. Av Komiteen for gjenoppføring av Østre Porsgrunn kirke er vi blitt gjort kjent med konseptvalgsutredningen som er gjort for ulike alternativer for kirken. Siden det er menighetsmøte saken søndag 6.4.14 sender direktoratet vår uttalelse til saken pr. epost, som er forelagt og godkjent av riksantikvar Jørn Holme.

Det er blitt laget en konseptvalgsanalyse med fire ulike alternativer for ny kirke. Konseptvalgsanalysen er blitt laget etter Riksantikvarens brev av 25.2.14, og vi mener at denne rapporten gir grunn til ytterligere kommentarer og presisering fra Riksantikvaren. Det er også kommet nye opplysninger om forsikringsvilkår som er relevant for spørsmålet om gjenoppføring av kirken.

Som Riksantikvaren påpekte i sitt brev av 25.2.14 så er det gode grunner til å gjenreise Østre Porsgrunn kirke som et historisk bygg. Arkitektonisk var kirken blant de viktigste oppført i barokk og rokokko i Norge. Med en framtrødende plassering i bybildet var kirken av stor betydning for Porsgrunns historie, der store deler av øvrig bebyggelse fra 17- og 1800-tallet har gått tapt. Vi vil igjen påpeke at kirken er et felleseie for Porsgrunn, og den betydning den gamle kirken har hatt som identitetsskaper og som en del av bybildet. Østre Porsgrunn kirke var ikke fredet, men var et kulturminne av høy nasjonal verdi.

De kulturhistoriske kvalitetene til Østre Porsgrunn kirke kan utvikles i et gjenreist bygg. En gjenreisning basert på dokumentasjon av den tapte kirken kan bli en attraksjon både under byggeprosessen og i fremtiden. Monumentalbygg i tradisjonell utførelse bygges sjelden i Norge, og arbeidet kan bidra til å holde i hevd tradisjonshåndverk av flere slag. Riksantikvaren mener at kirken ideelt sett bør rekonstrueres som en historisk kopi, men den videre prosessen må avklare om man må kombinere gammel og ny teknologi med endringer tilpasset dagens behov.

I dag står grunnmuren etter kirken igjen på branntomten. Murverket har kulturhistorisk verdi og bør dokumenteres med antikvariske metoder. Samtidig bør det bringes på det rene i hvilken grad grunnmuren kan gjenbrukes. Inntil videre bør grunnmuren sikres mot ytterligere ødeleggelse. Omkring grunnmuren finnes flere gravminner av kulturhistorisk verdi som skal bevares på stedet. Mulige konflikter mellom gravminner og oppføring av kirkebygg kan løses i videre planarbeid.

Konseptvalganalyse

Porsgrunn kommune ved Byggekomite prosjekt Østre Porsgrunn kirke har fått en konseptvalganalyse utarbeidet av Rambøll AS. Her er det vurdert fire alternativ for ny kirkebygg (K0, K1, K2 og K3) der K2 er rekonstruksjon av den gamle kirken. Hvert alternativ er vurdert opp mot et vedtatt romprogram. K3 anbefales i utredningen siden minimumskravene i romprogrammet oppfylles, mens K2 ikke fyller kravene siden ulike funksjoner må spres på flere bygninger.

Riksantikvaren vil bemerke at konseptvalgutredningen har blitt lagt frem etter at direktoratet sendte sitt forrige brev i saken. Vektingen av de enkelte faktorene som funksjon, kostnader, samfunnsnytte og fremdrift er utført etter en tredelt skala. K3 får samlet karakter 2,44 og K2 får 1,89. Riksantikvaren stiller spørsmål ved hvordan disse tallene kan kvalitetssikres. Kostnader knyttet til de ulike alternativene kan beregnes, men de kulturhistoriske kvalitetene til en gjenreist kirke kan ikke tallfestes. I konseptvalgutredningen er det vedtatte romprogrammet en avgjørende forutsetning, og i dette perspektivet vil de andre alternativene alltid bli vektet lavere.

Forsikring - vilkår for utbetaling

Østre Porsgrunn kirke var forsikret i KA Kirkebyggordningen. Slik det fremgår av vilkårene i avtalen er en utbetaling ved reparasjon/rekonstruksjon kr. 50 000 000 etter påbud/anbefaling fra Riksantikvaren. Det er et avgjørende prinsipp i forvaltningen av kulturhistoriske anlegg at de kan gjenreises etter totalskade ved brann. Disse opplysningene gjør det relevant for Riksantikvaren å gjenta vår holdning til en rekonstruksjon av kirken.

Riksantikvaren anbefaler gjenreisning av Østre Porsgrunn kirke.

Vennlig hilsen

Jørn Holme (e.f.)
riksantikvar

Hanna Geiran

Hanna Geiran
seksjonssjef

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Agder og Telemark biskop		Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Audun Engh		Thomas Heftyes gate 14	0264 OSLO
Kirkerådet Den Norske Kirke	Ove Morten Berge	Postboks 799 - Sentrum	0106 OSLO
Porsgrunn kirkelige fellesråd		Winthers gate 8	3921 PORSGRUNN
Porsgrunn kommune		Postboks 128	3912 PORSGRUNN
Telemark fylkeskommune - Kulturseksjonen		Postboks 2844	3702 SKIEN

Porsgrunn kirkelige fellesråd
v/kirkesjef Johannes Sørhaug
Winthersgt. 8

3921 PORSGRUNN

13. mai 2014

Skadesak – Østre Porsgrunn kirke

Viser til deres epost av 9. mai 2014.

Erstatningsutmåling:

Erstatning for tap av kirkebygget ble avtalt løst ved skjønn. Skjønnsmennene fikk i oppdrag å beregne hva det ville koste å gjenoppbygge en tilsvarende kirke, inklusive merkostnad ved å bruke urasjonell byggemåte.

Vår vurdering er at denne utmålte erstatning gir Porsgrunn kirkelige fellesråd dekning av sitt økonomiske tap fullt ut (som er en grunnleggende premiss i tingforsikring).

I forsikringsvilkårene for Knif Trygghets «KA Kirkebyggforsikring» er det inntatt tilleggsdekning (ref. vilkårenes pkt. 3.2.11, andre avsnitt) som kan gi grunnlag for å dekke merutgifter til reparasjon/rekonstruksjon når det fra Riksantikvaren foreligger påbud eller faglig begrunnet anbefaling, som kan likestilles med påbud.

Formålet med denne tilleggsdekningen er å dekke merkostnader ved partiell skade av kirker med store kulturminneverdier. Eksempler vil kunne være merutgifter til istandsetting og rekonstruksjon av delvis brannskadet bygningsdeler, interiør eller inventar med store kulturminneverdier.

Riksantikvaren har i utgangspunktet bare påbudskompetanse på fredete bygninger, og Riksantikvarens grunnlag for å kreve gjenoppbygging av kirker gjelder fredede kirker etter kulturminnelovens § 18.

I slike tilfeller har Riksantikvaren en 6 ukers frist på seg til å gjøre gjeldende påbud om gjenoppbygging. Østre Porsgrunn kirke var ikke fredet, men alle kirker fra perioden 1650-1850 anses å ha en særlig verdi som kulturminner. Disse er derfor gjennom en egen forskrift underlagt bestemte bestemmelser som bl.a. innebærer antikvarisk rådgivning ved Riksantikvaren.

Vi legger imidlertid til grunn at Riksantikvaren ikke har grunnlag for å gi påbud om en gjenoppbygging av Porsgrunn kirke, siden det i dette tilfellet var en totalskade der de fysiske kulturminneverdiene er totalskadet. Vi kan heller ikke se at Riksantikvaren i dette tilfellet har

grunnlag for å gi en faglig begrunnet anbefaling om gjenoppbygging som de, dersom denne ikke følges, kan følge opp med et pålegg.

Vi viser her også til Riksantikvarens brev av 28.februar der det bl.a. heter at: «Det er også viktig å påpeke at de materielle og konkrete kulturhistoriske verdiene og det som gjorde kirken til et kulturminne, er tapt ved totalskade.»

Riksantikvarens begrunnelse for sin anbefaling relatert gjenoppbygging av Østre Porsgrunn kirke synes primært å være knyttet til kulturhistoriske kvalitetene til en ny Østre Porsgrunn kirke, attraksjonsverdien ved nybygging av monumentalbygg i tradisjonell utførelse, samt at en gjenreising kan bidra til å holde i hevd tradisjonshåndverk.

Dette er forhold som ligger utenfor grunnlaget for ekstra erstatning i kirkeforsikringens tilleggsdekning, da den aktuelle tilleggsdekningen er knyttet til materielle og konkrete kulturminneverdier ved den kirke som var forsikret.

Vi kan derfor ikke se at eventuelle anbefalinger eller påbud fra Riksantikvaren som ytterligere fordyrer gjenoppbygging av Østre Porsgrunn kirke (utover avtalt erstatning som for bl.a. urasjonell byggemåte) skal dekkes av den tegnede kirkebyggforsikringen i Knif Trygghet Forsikring AS.

«Resterstatning» ved oppbygging av ny kirke:

Når beslutning om bygging av ny kirke er tatt gir dette mulighet for å avslutte forsikringsoppgjøret og utløser en betydelig restutbetaling som kun utbetales ved bygging av ny kirke.

Dette gjelder bl.a. forskjellen mellom beregnet gjenoppbyggingskostnad og omsetningsverdi (både løse og bygg), og merkostnad som følge av nye offentlig påbud, samt prisstigning på materialer fra skadetidspunktet

Hvis gjenoppbygging f.eks. skjer gjennom en fordyrende rekonstruksjon (utover det som skjønnsmennene har beregnet med basis i vilkårspunktet – 3.2.11 «Urasjonell byggemåte/Bygningsmessig utsmykking») av en historisk kopi og bruk av gammel teknologi vil dette ikke gi grunnlag for ytterligere «resterstatning».

Ha en trivelig dag!

Med beste hilsen
Knif Trygghet Forsikring AS

Oddvar Vik
Administrerende direktør